

מרכזיותה של ארץ ישראל

תלמוד ירושלמי מועד קטן ג, א

"שמעון בר בא אתא לגבי רבי חנינה. אמר ליה: כתוב לי חדא איגרא דאיקר ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא. אמר לו: למחר אני הולך אצל אבותיך, יהו אומרים לי נטיעה אחת של חמדה שהייתה לנו בארץ ישרי התרתה לה לצאת לחוץ לארץ".

תלמוד בבלי שבת מא, א

"אמר רב יהודה: כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה, שנאמר +ירמיהו כז+ בבלה יובאו ושמה יהיו".

תלמוד בבלי כתובות קיא, א

"לכדרכי יוסי ברבי חנינא, דאמר: ג' שבועות הללו למה? אחת, שלא יעלו ישראל בחומה; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא ימרדו באומות העולם; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן בישראל יותר מדאי".

תלמוד בבלי ברכות סג, א

"אמר רב ספרא, רבי אבהו הוה משתעי: כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ. שגרו אחריו שני תלמידי חכמים רבי יוסי בן כיפר ובן בנו של זכריה בן קבוטל. כיון שראה אותם, אמר להם: למה באתם? אמרו ליה: ללמוד תורה באנו. הכריז [עליהם]: אנשים הללו גדולי הדור הם, ואבותיהם שמשו בבית המקדש, כאותה ששנינו: זכריה בן קבוטל אומר: הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל. התחיל הוא מטמא והם מטהרים, הוא אוסר והם מתירים. הכריז עליהם: אנשים הללו של שוא הם, של תהו הם. אמרו לו: כבר בנית - ואי אתה יכול לסתור, כבר גדרת - ואי אתה יכול לפרוץ. אמר להם: מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים, אני אוסר ואתם מתירים? - אמרו לו: מפני שאתה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ. אמר להם: והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ? - אמרו לו: הנח רבי עקיבא, שלא הניח כמותו בארץ ישראל. אמר להם: אף אני לא הנחתי כמותי בארץ ישראל. - אמרו לו: גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים, והם שגרונו אצלך, וכן אמרו לנו: לכו ואמרו לו בשמנו: אם שומע - מוטב, ואם לאו - יהא בנדוי".

תלמוד ירושלמי נדרים ו, ח

"אמר הקב"ה: ביותר הן חביבין עלי זקני הגולה. חביבה עלי כת קטנה שבארץ ישראל מסנהדרין גדולה שבחוצה לארץ".

תלמוד ירושלמי ביכורים ג, ג

"ר' אמי שאל לר' סימון: שמעת שממנין זקיניי בחוצי לארץ? אייל שמעתי שאי ממנין זקינים בחוצה לארץ. אייר לוי: ולא מקרא מלא הוא בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם, הא כל ישיבה שלך לא יהא אלא על אדמתך".

תלמוד ירושלמי סנהדרין א, ב

"חנניה בן אחי רבי יהושע עיבר בחוצה לארץ. שלח ליה רבי ג' איגרון גבי ר' יצחק ורבי נתן. בחדא כתב לקדושת חנניה. וחדא כתב גדיים שהינחת נעשו תיישים ובחדא כתב אם אין את מקבל עליך צא לך למדבר האטד ותהי שוחט ונחונין זורק. קרא קדמייתא ואוקרון, תנייתא ואוקרון, תליתא בעא מבסרתהון. אמרין ליה: לית את יכיל דכבר אוקרתנין. קם רבי יצחק וקרא באוריתא: 'אלה מועדי יי חנניה בן אחי רבי יהושע אומר אלה הם מועדי יי אמר לון גבן. קם רבי נתן ואשלים - כי מבבל תצא תורה ודבר יי מנהר פקודי. אמרין ליה: כי מציון תצא תורה ודבר יי מירושלם אמר לון גבן...".

תלמוד בבלי תענית יד, ב

"שלחו ליה בני נינוה לרבי: כגון אנן, דאפילו בתקופת תמוז בעינן מטרא, היכי נעביד? כיחידים דמינן או כרבים דמינן? כיחידים דמינן - ובשומע תפלה, או כרבים דמינן ובברכת השנים? שלח להו: כיחידים דמיתו, ובשומע תפלה. מיתיבי, אמר רבי יהודה: אימתי - בזמן שהשנים כתיקנן וישראל שרוין על אדמתן, אבל בזמן הזה - הכל לפי השנים, הכל לפי המקומות, הכל לפי הזמן! - אמר ליה: מתניתא רמית עליה דרבי? רבי תנא הוא ופליג. מאי הוי עלה? רב נחמן אמר: בברכת השנים, רב ששת אמר: בשומע תפלה. והלכתא: בשומע תפלה".

תלמוד ירושלמי תענית א, א

"בנינוה צרכון מיעבד תענית בתר פסחא. אתון שיילון לרבי. אמר לון רבי: לכו ועשו ובלבד שלא תשנו מטביעה של תפילה. איכן הוא אומרה? רבי ירמיה סבר מימר: אומרה בשומע תפילה. אמר ליה רבי יוסי: לא כן אמר רבי זעירא בשם רב חונה אם לא שאל בברכת השנים או שלא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו בשומע תפילה, ומר לון רבי: לכו ועשו ובלבד שלא תשנו מטביעה של תפילה. על דעתיה דרבי יוסי איכן הוא אומרה? בשש שהוא מוסיף. עד כדון ציבור שיש לו שש יחיד שאין לו שש מניין? אמר רבי חנינא: לא כן אמר רבי זעורא בשם רב חונה: יחיד שואל צרכיו בשומע תפילה ואילו צרכיו הן".

משנת רבי אליעזר פרק ג

"...הוכיח את השארית שנשתקעו בארצות שבים, על ידי שאין זוכרין בית המקדש. ובמה הן צריכין לזכרו?

אפילו בני מזרח, אפילו הנדויים באיי הים, צריכין לגשמים בתקופת תמוז, אינן שואלין את הגשמים אלא בעת שארץ ישראל צריכין להן. שאם תאמר ישאלו בעת שהן צריכין להן אפילו בימות החמה, נמצאו רואין את עצמן כאלו הן בארץ שלהן. אלא יהו רואין את עצמם כאילו הן באכסניא, ולבם מכוון לארץ ישראל ושאלתן בעונתו. אם כן היכן שואלים את הגשמים כשיצטרכו להן? - בשומע תפילה, כל יחיד ויחיד לעצמו".

התיישבות יהודית

תלמוד ירושלמי מגילה א, א

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: חלקו כבוד לארץ ישראל שהייתה חרבה באותן הימים ותלו אותה מימות יהושע בן נון

תלמוד ירושלמי תענית יב, ב

"בשית עשר ביה שרינו למיבני שור ירושלם די לא למיספד"

תלמוד בבלי סוטה י, א

"דרש רבא: מפני מה נענש אסא? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, שנאמר: +מלכים א' טו+ והמלך אסא השמיע את כל יהודה. אין נקי - מאי אין נקי? אמר רב יהודה אמר רב: אפילו חתן מתדרו וכלה מחופתה."

תלמוד ירושלמי סוטה ח, י

"כתיב: 'והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי'. מהו אין נקי? רבי סימון ורבנין. רבי סימון: אין נקי לביתו שעה אחת. ורבנין אמרין: לית רבי בריבי."

תלמוד ירושלמי מועד קטן ב, ג

"רבי יהושע בן לוי שאל לרבי שמעון בן לקיש: מהו ליקח בתים מן הגוי? אמר ליה אימת רבי שאל בשבת? תני בשבת מותר. כיצד הוא עושה מראה לו כיסין של דינרין והגוי חותם ומעלה לארכיים, שכן מצאנו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת, דכתיב: 'כה תעשה ששת ימים', וכתיב: 'וביום השביעי תסובו את העיר שבע פעמים', וכתיב: 'עד רדתה' - אפילו בשבת."

תלמוד ירושלמי גיטין ג, ז

"אילין דרב נחמיה אשאלון לציבורייה פריטין. אתא עובדא קומי רבנין, אמרין ליה: לית ציבור כוליה עתר, לית ציבור כוליה מיעני."

תלמוד ירושלמי סוטה ח, ד

"יכול הבונה בית בחוצה לארץ יהא חוזר? תלמוד לומר: ולא חנכו - את שמצווה לחנכו יצא זה שאינו מצווה לחנכו."

ארץ ישראל – מרכז התורה והחכמה

תלמוד ירושלמי סנהדרין ג, ט

"ספרים שזכת בהן ארץ ישראל אין מוציאין אותן חוצה לארץ."

תלמוד בבלי סנהדרין פח, ב

"משם כותבין ושולחין בכל מקומות: כל מי שהוא חכם ושפל ברך ודעת הבריות נוחה הימנו - יהא דייך בעירו. משם מעלין אותו להר הבית, משום לעזרה, משם ללשכת הגזית. שלחו מתם: איזהו בן העולם הבא? ענוותן ושפל ברך, שייף עייל שייף ונפיק, וגריס באורייתא תדירא, ולא מחזיק טיבותא לנפשיה. יהבו ביה רבנן עינייהון ברב עולא בר אבא".

תלמוד ירושלמי סנהדרין א, ד

"ומשם היו שולחין בכל עיירות שבארץ ישראל. וכל מי שהיו מוצאין אותו חכם, עניו, שפוי, עין טובה, נפש שפלה, רוח נמוכה, לב טוב, יצר טוב, חלק טוב. היו מושיבין אותו בבית דין שבהר הבית, ואחר כך בבית דין שבחיל. ואחר כך בבית דין הגדול שבלשכת הגזית".

מרכזיותה של ארץ ישראל - חזון עתידי

תלמוד ירושלמי כלאים ט, ג

"רבי בר קיריא ורבי לעזר הוון מטיילין באיסטרין: ראו ארונות שהיו באין מחוצה לארץ לארץ. אמר רבי ברקיריא לרבי לעזר: מה הועילו אילו. אני קורא עליהם: 'ונחלתי שמתם לתועבה בחייכם ותבואו ותטמאו את ארצי במיתתכם' אמר ליה: כיון שהן מגיעין לארץ ישראל הן נוטלין גוש עפר ומניחין על ארון, דכתיב: 'וכפר אדמתו עמו'".